

V A A S A .
V A S A .

Palvelusetelisääntökirja

Vaasan kaupunki, varhaiskasvatuspalvelut

Hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa 11.3.2026

Voimassa 1.5.2026 alkaen

Sisällys

1. Määritelmät ja käsitteet.....	4
1.1. Palveluseteli	4
1.2. Sääntökirja.....	4
1.3. Sääntökirjassa käytettävät käsitteet.....	5
1.4. Sääntökirjan muuttaminen ja voimassaoloaika.....	5
2. Lainsäädäntö	6
3. Palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset.....	7
3.1. Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintimenettely.....	7
3.2. Palveluntuottajaa koskevat yleiset vaatimukset.....	7
3.3. Henkilöstö	8
3.4. Palvelujen hinnat ja laajuus	9
3.5. Tietojärjestelmät	9
3.6. Asiakirjojen syntyminen, käsittely ja arkistointi	10
3.7. Palveluntuotannon lopetus.....	10
4. Palveluseteliasiakkuus.....	11
4.1. Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat	11
4.2. Palvelusetelin hakeminen.....	11
4.3. Palvelusopimus.....	12
4.4. Palvelusetelin voimassaolo ja päättyminen	12
5. Palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuusuuden määrittäminen	13
5.1. Palvelusetelituotteet ja niiden arvo	13
5.2. Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatuksen palveluseteli.....	14
5.3. Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta	15
6. Vaasan kaupungin velvoitteet	17
6.1. Ohjaus, neuvonta ja valvonta	17
6.2. Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus.....	18

7. Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset	19
8. Verotus	20
8.1. Tuloverotus	20
8.2. Arvonlisäverotus	20
9. Palvelulle asetettavat edellytykset.....	21
9.1. Varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma.....	21
9.2. Kasvun- ja oppimisen tuki	22
9.3. Oppimisympäristöt.....	23
9.4. Ateriat.....	23
9.5. Muut tukipalvelut	24
9.6. Omavalvonta.....	24
9.7. Turvallisuus.....	24
10. Muistutus, kantelu, asiakasvalitus ja ilmoitusvelvollisuus	25
11. Palveluntuottajaa velvoittavat käytänteet.....	26
11.1. Varhaiskasvatuksen aloitus, keskeytys ja lopettaminen	26
11.2. Loma-ajat ja varahoito	27
11.3. Läsnä- ja poissaolo seuranta	27
12. Varda	28

1. Määritelmät ja käsitteet

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunta voi järjestää varhaiskasvatusta siten kuin kuntalain (410/2015) 8 ja 9 §:ssä säädetään. Hankittaessa palveluja toiselta palveluntuottajalta kunnan on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

1.1. Palveluseteli

Palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksesta järjestämisvastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruisena tai tulosidonnaisena.

Palvelusetelin käyttöä säätelee laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025) Palvelusetelijärjestelmässä sopimusosapuolina ovat asiakas ja palvelujen tuottaja. Kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa.

Huoltajilla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata huoltajia muilla tavoin järjestämiensä palvelujen piiriin.

Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain 5 §:n mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä lapselle voi saada samanaikaisesti lasten kotihoidontukea, yksityisen hoidon tukea tai kunnan järjestämää tai tukemaa kerhotoimintaa.

1.2. Sääntökirja

Sääntökirja on laadittu menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Yksityinen palvelujen tuottaja sitoutuu noudattamaan tämän sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palvelujen tuottaja on rekisteröity lupa- ja valvontavirastossa hyväksytyksi toimijaksi varhaiskasvatuksessa.

Mikäli palveluntuottaja ei täytä tai noudata sääntökirjassa määrättyjä ehtoja, kunta voi poistaa palveluntuottajan hyväksytyjen palvelusetelituottajien joukosta. Palveluntuottaja ei voi tuottaa varhaiskasvatuspalvelua alihankintana.

1.3. Sääntökirjassa käytettävät käsitteet

Tässä sääntökirjassa käytetyt käsitteet:

Kunta: Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöön ottanut Vaasan kaupunki.

Palvelunkäyttäjä: Varhaiskasvatuksessa oleva lapsi sekä lapsen ohella hänen vanhempansa, muut huoltajat tai muut lailliset edustajat.

Tulosidonnainen palveluseteli: Palveluseteli, jonka arvo määräytyy lapsen ja hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän vanhemman, tai muun huoltajan sekä vanhemman, tai muun huoltajan kanssa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulojen mukaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 11 §:ssä säädettyllä tavalla.

Tulosidonnaisuuden tarkoituksena on mahdollistaa palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus yhtenä vaihtoehtona yhdenvertaisesti kaikille perheille tulotasosta riippumatta.

Ostavastuuosuus: Se osuus palvelusetelin hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata, ja joka jää asiakkaan maksettavaksi ja jonka lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja.

1.4. Sääntökirjan muuttaminen ja voimassaoloaika

Vaasan kaupungilla on oikeus tehdä muutoksia tämän sääntökirjan ja/tai sen liitteiden sisältämiin määräyksiin. Yksityisiä palveluntuottajia kuullaan ja heillä on mahdollisuus esittää mielipiteensä tehtäviin muutoksiin ennen kuin muutokset viedään lautakunta käsittelyyn. Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy muutokset.

Vaasan kaupunki ilmoittaa muutoksista palveluntuottajalle kirjallisesti sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Mikäli palveluntuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kaupungille kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa muutosilmoituksen vastaanottamisesta. Sähköposti voi toimia kirjallisena ilmoituksena.

Mikäli Vaasan kaupungille ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, sitoutuu palveluntuottaja noudattamaan muuttuneita ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, kuitenkin aikaisintaan kolmekymmentä (30) päivää muutosilmoituksen toimittamisesta. Tämä sääntökirja on voimassa toistaiseksi.

2. Lainsäädäntö

Toiminnan lähtökohtana on lapsen oikeus varhaiskasvatukseen ja lapsen edun ensisijaisuus. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka (Varhaiskasvatuslaki 540/2018). Palveluntuottajan toiminnan tulee vastata sitä tasoa, mitä kunnan vastaavalta toiminnalta edellytetään.

Palvelusetelitoiminnassa noudatetaan voimassa olevaa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä. Keskeinen sovellettava lainsäädäntö:

- Varhaiskasvatuslaki 540/2018
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 1503/2016
- Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä 1048/2025
- Suomen perustuslaki (731/1999) 6 §
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä 890/2022
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 1128/1996
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus 679/2016 ja tietosuojalaki (1050/2018)
- Tietosuojalaki 1050/2018
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019
- Lastensuojelulaki 417/2007
- Kuluttajansuojalaki 38/1978
- Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014
- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016
- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä 1233/2006
- Hallintolaki 434/2003
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022
- Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2025
- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 759/2004
- Arkistolaki
- Tiedonhallintalaki
- Perusopetuslaki (628/1998)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

3. Palveluntuottajan hyväksymisen edellytykset

3.1. Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintimenettely

Kunta hakee uusia palveluntuottajia varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen perusteella.

Kun Lupa- ja valvontavirasto rekisteriviranomaisena saa hakemuksen **uuden palveluntuottajan päiväkotitoimintaa koskevaa rekisteröintiä** varten, se tarkistaa palveluntuottajan toiminnan edellytykset, kuten varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä säädetään.

Tämän jälkeen rekisteriviranomainen pyytää kunnan valvontaviranomaista tarkastamaan päiväkodin. Tarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että toimintaympäristö soveltuu suunnitellun varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja täyttää lain vaatimukset.

Kunnan valvontaviranomainen laatii tarkastuksesta kertomuksen, joka toimitetaan rekisteriviranomaiselle ja annetaan viipymättä tiedoksi myös palveluntuottajalle.

Uusi palveluntuottaja voi aloittaa toiminnan, kun kunta toteaa tarkastuskertomuksessaan, että toimintaympäristö on soveltuva ja täyttää lain vaatimukset.

Palveluntuottajan on haettava **rekisteröinnin muutosta** aina, kun palveluntuottajan tai päiväkodin tiedoissa tapahtuu muutoksia. Muutoksen saa toteuttaa vasta, kun kunta on tarkastanut päiväkodin, laatinut tarkastuskertomuksen ja muutos on rekisteröity Lupa- ja valvontavirastossa.

3.2. Palveluntuottajaa koskevat yleiset vaatimukset

- Palveluntuottajan toiminta täyttää varhaiskasvatuslain (540/2018) ja valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksesta (753/2018) mukaiset vaatimukset.
- Palveluntuottajan toiminta täyttää edellytykset, kuten varhaiskasvatuslain 9 luvussa säädetään.
- Palveluntuottajan tuottama varhaiskasvatus vastaa sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.
- Palveluntuottajalla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan varhaiskasvatuksen laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutuskäytäntöä.

- Palveluntuottaja on huolehtinut lakisääteisistä työnantajan sosiaalivakuutusmaksuista, YEL-vakuutuksesta ja muista työnantajan velvoitteista ja sitoutuu pyydettyään esittämään tästä selvityksen.
- Palveluntuottajan toiminta täyttää julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) annetun lain 80–81§ vaatimukset.
- Palveluntuottaja ei saa kunnan antamaa tukea tai muuta julkista tukea palvelusetelillä tuotettaviin palveluihin.
- Palveluntuottaja vastaa myös alihankkijoidensa toiminnasta (esim. siivous- ja ruokapalvelut sekä kiinteistönhoito).
- Palveluntuottaja sitoutuu olemaan rekisteröitynä verohallinnon ennakkoperintärekisterissä. Ennakkoperintärekisteröinti on yksi yritystoiminnan perustunnusmerkeistä ja palvelusetelilaki edellyttää sitä jokaiselta palvelusetelituotannossa mukana olevalta palvelun tuottajalta.

3.3. Henkilöstö

Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatusasetuksen henkilöstöä, kelpoisuusvaatimuksia, henkilöstön mitoitusta, rakennetta ja täydennyskoulutusta koskevia säädöksiä sekä niihin liittyviä siirtymäsäädöksiä sekä muita henkilöstöä koskevia säädöksiä.

Palveluntuottaja sitoutuu selvittämään työntekijöidensä rikostaustan (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämistä 504/2002).

Varhaiskasvatuslain mukaan palveluntuottajan on nimettävä päiväkodille toiminnasta vastaava johtaja. Päiväkodin johtaja vastaa siitä, että varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Palveluntuottaja sitoutuu huolehtimaan siitä, että palveluntuottaja tai sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö ei ole syyllistynyt rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 80–81 §:ssä mainittuun rikokseen tai tekoon tai laiminlyöntiin.

Palveluntuottajan tulee noudattaa voimassa olevia työehtosopimuksia ja työaikalakia.

3.4. Palvelujen hinnat ja laajuus

Yksityisellä palveluntuottajalla on oikeus päättää, tarjotaanko perheille kaikkia Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksessa käytössä olevia palveluntarvetunteja vai esimerkiksi ainoastaan maksimitunteja.

Palveluntuottajan tulee toimittaa vuosittain 31.3 mennessä tiedot tarjoamistaan tuntimääristä Vaasan kaupungin varhaiskasvatukselle, joka pitää ne julkisesti nähtävillä.

Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamiinsa palveluntarvetunteihin toimintavuodeksi kerrallaan. Toimintavuosi on 1.8.–31.7.

Palveluntuottajan tulee tiedottaa huoltajia palveluntarvetunneista ja irtisanomiskäytännöistä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun lisäksi ei palvelunkäyttäjältä saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja.

3.5. Tietojärjestelmät

Palvelujen tuottajan on pystyttävä käsittelemään palveluseteliin sekä lapsen varhaiskasvatussuhteeseen liittyviä pedagogisia asiakirjoja ja dokumentteja sähköisesti. Palveluntuottajalla tulee olla käytössään yrityskäyttöön tarkoitetut palvelut ja suojattu internetyhteys. Palvelujen tuottaja sitoutuu käyttämään Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksen sähköistä tietojärjestelmää. Vaasan kaupunki vastaa osaltaan asiakastietojärjestelmän ylläpidosta ja siitä muodostuvasta asiakasrekisteristä.

Kaikkiin henkilötietoja sisältäviin tietojärjestelmiin kirjaudutaan henkilökohtaisella tunnuksella. Omia tunnuksia ei saa antaa kenenkään toisen käyttöön. Käyttöoikeuksia myönnetään vain niille henkilöille, jotka tarvitsevat niitä työtehtäviensä suorittamiseksi, ja vain siinä laajuudessa kuin se on työtehtävien vuoksi tarpeen. Mikäli työtehtävät muuttuvat tai henkilö lähtee pois sopimuskumppanin palveluksesta, on käyttöoikeudet välittömästi poistettava, ellei niiden säilyttämiselle ole perustetta. Kun käyttöoikeuksia myönnetään, on käyttäjien sitouduttava siihen, että he käyttävät käyttöoikeuksiaan vain työtehtäviin eivätkä käy katsomassa sellaisia henkilötietoja, joita eivät työssään tarvitse. Erityisen tarkka tulee olla myönnettäessä käyttöoikeuksia järjestelmiin, jotka sisältävät erityisiä henkilötietoryhmiä / salassa pidettäviä henkilötietoja.

3.6. Asiakirjojen syntyminen, käsittely ja arkistointi

Vaasan kaupunki ja palveluntuottaja solmivat henkilötietojen käsittelysopimuksen (DPA). Vaasan kaupunki toimittaa palveluntuottajalle rekisterinpitäjän kirjalliset ohjeet. Vaasan kaupunki on palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa syntyvien henkilötietojen EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoittama rekisterinpitäjä. Asiakasasiakirjat, jotka syntyvät palvelusetelillä järjestettävässä palvelussa, ovat viranomaisen asiakirjoja. Palveluntuottaja on Henkilötietojen käsittelijä.

Henkilötietojen Käsittelijän velvollisuus on noudattaa voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä, henkilötietojen käsittelysopimusta (DPA) mahdollisine liitteineen ja Rekisterinpitäjän kirjallisia ohjeita. Käsittelijällä on velvollisuus ilmoittaa ilman aiheutonta viivytystä Rekisterinpitäjälle, jos Rekisterinpitäjän ohjeistus on voimassa olevan tietosuojalainsäädännön vastaista. Käsittelijän tulee noudattaa henkilötiedon käsittelyssä tietosuojasetuksessa (679/2016, EU, artikla 5) määriteltyjä peruseriaatteita ja Käsittelijälle määriteltyjä velvoitteita (679/2016, EU, artikla 28).

Palveluntuottajan on käytettävä lapsen varhaiskasvatussuhteeseen liittyvien asiakirjojen kirjaamiseen ja tarkasteluun Vaasan kaupungin osoittamaa sähköistä järjestelmää.

Vaasan varhaiskasvatuksen tiedonohjaussuunnitelmassa määritellyt säilytys- ja poistoajat koskevat myös palveluntuottajan omassa sähköisessä järjestelmässä syntyviä rekisteröityjen asiakirjoja sekä varhaiskasvatussuhteen tietoja. Palveluntuottaja luo ja säilyttää asiakastiedot omassa yksikössään. Palveluntuottaja luovuttaa arkistoitavat asiakirjat kaupungin pyytämällä tavalla ja muodossa viimeistään 30 päivän kuluttua asiakassuhteen tai palvelusetelitoiminnan päättymisestä. Muut alkuperäiset asiakirjat luovutetaan asiakkaalle asiakassuhteen päätyttyä tai hävitetään tietoturvallisesti.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa tietoturvapoikkeamisista viipymättä Vaasan kaupungin tietosuojavastaavalle osoitteeseen tietosuojavastaava@vaasa.fi.

3.7. Palveluntuotannon lopetus

Palveluntuottajalla on oikeus lopettaa palvelusetelijärjestelmässä toimivana yrittäjänä ilmoittamalla kaupungille kirjallisesti lopettamisilmoituksella vähintään 6 kk ennen viimeistä toimintapäivää.

4. Palveluseteliasiakkuus

4.1. Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat

Kunnan velvollisuutena on selvittää palvelunkäyttäjälle tämän asema palveluseteliä käytettäessä.

Kunnan tulee ohjata ja neuvoa palvelunkäyttäjää kunnassa olevista varhaiskasvatuksen palveluista, niiden saatavuudesta ja ohjata tutustumaan tarkemmin palvelusetelillä toimivan palveluntuottajan tarjoamaan varhaiskasvatukseen ennen valintapäätöksen tekemistä

Palveluseteli voidaan myöntää Vaasan kaupungin asukkaalle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksessa. Palveluseteliä hakevan tulee olla kirjoilla Vaasan kaupungissa. Varhaiskasvatuksen palveluseteliin ei ole lakisääteistä subjektiivista oikeutta ja se on siten harkinnanvarainen etuus.

Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuksen järjestämiseen yksityisessä päiväkodissa, joka on hyväksytty palvelujen tuottajaksi.

Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä. Asiakkaan halutessa selvitetään mahdolliset muut vaihtoehdot lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseksi.

4.2. Palvelusetelin hakeminen

Tieto palveluntuottajista ja päiväkodeista yhteystietoineen on kaupungin varhaiskasvatuksen kotisivuilla. Vaasan kaupungin palveluohjaus tarjoaa asiakkaille tasapuolisesti sekä kunnallista että yksityistä varhaiskasvatusta ja toimii perheiden tukena paikkaa haettaessa.

Paikkaa yksityiseen palvelusetelipäiväkotiin haetaan täyttämällä varhaiskasvatushakemus Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksen sähköisessä asiointissa. Varhaiskasvatuspaikkaa tulee hakea neljä kuukautta ennen varhaiskasvatuksen tarvetta Vaasan kaupungilta. Jos tarve johtuu äkillisestä työllistymisestä tai opiskelusta, vähimmäisjärjestelyaika on kaksi viikkoa. Palveluseteliä ei voi hakea takautuvasti.

4.3. Palvelusopimus

Asiakas tekee palveluntuottajan kanssa kirjallisen sopimuksen palveluntarpeesta.

Palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007).

Palvelusopimus laaditaan jokaiselle lapselle hoitosuhteen alkaessa yhdessä huoltajien kanssa. Palveluntuottaja toimittaa Vaasan kaupungille yksityisen toimijan ja asiakkaan välisen palvelusopimuksen kopion.

Mikäli asiakas irtisanoo palvelusopimuksen palvelujen tuottajan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä välittömästi Vaasan kaupungin varhaiskasvatukseen, joka lopettaa asiakkaan sijoituksen varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmässä. Vaasan kaupunki maksaa palveluntuottajalle palveluseteliä siihen päivään saakka, joka on lapsen viimein läsnäolopäivä.

Jos palvelujen tuottaja irtisanoo palvelusopimuksen asiakkaan kanssa, on palvelujen tuottajan ilmoitettava siitä välittömästi Vaasan kaupungin varhaiskasvatukseen. Irtisanomiselle on ilmoitettava myös irtisanomisen perusteet.

4.4. Palvelusetelin voimassaolo ja päättyminen

Palveluseteli on voimassa toistaiseksi ja se myönnetään vähintään yhden (1) kuukauden kestäväan hoitosuhteeseen.

Kun asiakas irtisanoo varhaiskasvatuspaikkansa, maksetaan palveluseteliä siihen päivään saakka, joka on viimein todellinen läsnäolopäivä. Palveluntuottajalla on oikeus periä asiakkaan omavastuuosuus omien irtisanomissääntöjensä mukaan.

Oikeus palveluseteliin lakkaa, mikäli perhe ei käytä heille myönnettyä varhaiskasvatuspaikkaa 60 päivään (ei koske kesäajan kuukausia: kesäkuu, heinäkuu, elokuu).

Oikeus palveluseteliin päättyy viimeistään, kun lapsi siirtyy oppivelvollisena perusopetuksen piiriin.

Mikäli palvelujen tuottaja joutuu irtisanomaan asiakkaan kanssa allekirjoitetun palvelusopimuksen juridisesti perustellusta syystä, maksetaan palveluseteliä irtisanoutumiskuukauden loppuun. Irtisanomissäännöt tulee olla myös kunnan tiedossa.

5. Palvelusetelin arvo ja asiakkaan omavastuusuuden määrittäminen

5.1. Palvelusetelituotteet ja niiden arvo

Vaasan kaupungin yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsikohtaisen palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, perheen koon ja bruttotulojen sekä asiakkaan ja palveluntuottajan palvelusopimuksessa sovitun varhaiskasvatusajan perusteella. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa käytettävä sisarusalennus huomioidaan palveluseteliä määriteltäessä.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin enimmäisarvo hyväksytään Vaasan kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Palvelusetelin arvon ohjeellisena tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksin ja elinkustannusindeksin yhdistettyä indeksiä. Indeksiksi muodostuu siten, että sosiaalipalveluiden ansiotason vaikutus on 70 % ja elinkustannusindeksin vaikutus 30 %. Laskennassa käytetään viimeisimpiä käytössä olevia Tilastokeskuksen indeksejä. Palvelusetelin arvoa tarkasteltaessa on huomioitava kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna.

Palvelusetelin arvoa tarkistetaan vuosittain 30.4. mennessä. Mikäli kunnalliseen varhaiskasvatukseen kohdistuu talouden sopeuttamisvaateita, lautakunta voi korjata palvelusetelin enimmäisarvoa. Tarkistetun palvelusetelin uusi arvo tuodaan päätettäväksi kasvatus- ja opetuslautakuntaan. Uusi tarkistettu setelin arvo otetaan käyttöön toimintakauden alusta elokuun 1. päivä.

Tulosidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvo varhaiskasvatuksessa määräytyy lautakunnan päättämän enimmäisarvon mukaan. Enimmäisarvon määrittelyperusteena käytetään 3–5-vuotiaan lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuspaikan hintaa. Enimmäisarvoa käytetään tulosidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvoa määritettäessä. Lapsikohtaista arvoa laskettaessa Vaasassa käytetään lapsen iän ja varhaiskasvatuksen tarpeen mukaisia kertoimia.

Sopimuksen palveluntarpeesta (palvelusopimus) palveluntuottaja ja huoltaja ennen palvelusetelin arvon määrittämistä toistaiseksi. Asiakkaan palveluntarpeen ollessa normaalia kokopäiväistä varhaiskasvatusta vähäisempi maksetaan palveluseteli tarvetta vastaavan kertoimen mukaisesti. Palvelusopimusta ei voi muuttaa takautuvasti. Palveluntuottaja voi vuosittain päättää, tarjotaanko perheille kokoaikaisen varhaiskasvatuksen lisäksi myös muita osa-aikaisia tuntivaihtoehtoja vai ainoastaan kokoaikaista palvelua.

Osa-aikaisen/osaviikkoisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien arvot:

Tunnit	Asiakasmaksu	Palvelusetelikerroin
0–84 h/kk	60 %	0,6
85–125 h/kk	75 %	0,75
126–146 h/kk	80 %	1,00
Yli 147 h/kk	100 %	1,00

Korotettua palveluseteliä maksetaan päätöspäivämäärästä alkaen. Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksen (§ 32 /12.6.2024) mukaisesti kertoimet ovat seuraavat:

- Alle 3-vuotiaiden lasten kerroin on 1,65.
- Harkinnanvarainen painokerroin tuen tarpeen perusteella varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikön päätöksen mukaan kertoimella 2. Myönnetty avustajaresurssi ja ryhmän kokonaistilanne (esim. tukea tarvitsevien lasten lukumäärä) vaikuttavat painokertoimen käyttöön.

5.2. Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatuksen palveluseteli

Esiopetus ei kuulu palvelusetelilainsäädännön piiriin, sillä oppivelvollisuutta edeltävä esiopetus on perusopetuslain mukaista toimintaa.

Vaasan kaupunki järjestää esiopetuksen pääasiassa omana toimintana. Mikäli palveluntuottaja on kunnan hyväksymä esiopetuksen järjestäjä, maksaa kunta lukuvuoden ajalta erillisen esiopetuskorvauksen tuottajalle. Korvauksen määrä ilmoitetaan palveluntuottajalle lukuvuosittain. Esiopetus on asiakkaalle aina maksutonta, eikä palveluntuottaja voi laskuttaa sitä asiakkaalta. Esiopetusajan lisäksi tarvittava varhaiskasvatus on palvelusetelilainsäädännön piiriin kuuluvaa toimintaa. Perhe ja palveluntuottaja tekevät sopimuksen esiopetuksen lisäksi tarvittavasta varhaiskasvatuksesta.

Esiopetuksen päättymisen jälkeen perusopetuksen alkamiseen saakka lapsen palvelusetelin arvo muodostuu lapsen varhaiskasvatustarpeen mukaan.

Esiopetusta tuottaville palvelusetelipäiväkodeille maksetaan korvausta esiopetuksessa 31.5 lopettavista lapsista ajalla 1.6–31.7. Korvaus vastaa alinta esiopetusikäisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä. Korvaus maksetaan niistä varhaiskasvatuspaikoista, jotka jäävät täyttämättä 1.6. Korvausta ei makseta niistä esioppilaista, jotka jatkavat varhaiskasvatuksessa kesä-elokuussa, riippumatta siitä kuinka pitkä tai millainen on perheen varhaiskasvatuksen tai palvelun tarve.

Esiopetuksen lisäksi käytetyn varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvo:

Tunnit	Asiaksmaksu	Palvelusetelikerroin
0–41 h/kk	60 %	0,6
42–56 h/kk	75 %	0,75
yli 57 h/kk	80 %	1,00

5.3. Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta

Palvelusetelin omavastuuosuuden määräytymisessä ja muuttamisessa noudatetaan samaa ohjeistusta kuin kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa. Ajantasaiset ohjeet ovat luettavissa kunnan verkkosivuilta ja ne toimitetaan asiakkaalle maksupäätöksen liitteenä.

Viranomaisten oikeuteen saada tulosidonnaisen palvelusetelin arvon määräämistä varten tarpeellisia tietoja ja selvityksiä sovelletaan, mitä varhaiskasvatuslain asiakasmaksuista annetun lain 17§:ssä on kirjoitettu.

Kaupunki saa tulonsaajan tulotiedot hakijan luvalla pääsääntöisesti suoraan Tulorekisteristä tai Kelasta. Huoltajien tulee toimittaa muut tulotiedot kaupungille (esim. yrittäjän tulaselvitys, pääoma-, korko- ja osinkotulot, elatustuki, vakuutusyhtiön maksama kuntoutustuki, eläketulot, aikuiskoulutustuki, työttömyyskassojen maksamat työttömyysetuudet).

Kunta päättää erikseen kunkin lapsen palvelusetelin arvosta sääntökirjan pohjalta. Varhaiskasvatuksessa palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, palveluntarpeen ja perheelle lasketun omavastuuosuuden (asiaksmaksun) mukaan. Tulosidonnaisen palvelusetelin maksettava summa saadaan vähentämällä kunnan hyväksymästä palvelusetelin enimmäisarvosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) suuruinen asiakasmaksu, jonka perhe-maksaisi lapsen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta.

Ilman myönteistä palvelusetelipäätöstä vastaa asiakas kokonaisuudessaan koko varhaiskasvatusmaksusta yksityiselle palveluntuottajalle. Palveluntuottaja perii suoraan asiakkaalta perheen maksettavaksi jäävän omavastuuosuuden.

Palvelusetelin arvosta annetaan päätös asiakkaalle. Päätös on voimassa enintään siihen asti, kunnes lapsi siirtyy esiopetukseen.

Tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta ja omavastuuosuudesta tehty päätös toimitetaan asiakkaalle tiedoksi sähköisesti tai postitse.

Palvelusetelin arvo tarkistetaan, mikäli perheen koko, huoltajien tulot tai lapsen varhaiskasvatuksen tarve muuttuu. Lisäksi tarkistus tehdään, jos lapsen tuen tarpeessa tapahtuu

muutoksia tai voimassa olevat säädökset muuttuvat. Asiakkaan velvollisuutena on ilmoittaa olennaiset muutokset viipymättä. Väärin perustein maksettu palveluseteli korjataan tai peritään takaisin palveluntuottajalta. Palveluntuottajan tulee periä liian vähän laskutettu asiakasmaksu huoltajilta tai vastaavasti palauttaa asiakkaalta liikaa peritty omavastuuosuus.

Palvelusetelin arvon määräytymisessä ja muuttamisesta käytetään samaa ohjeistusta kuin Vaasan kaupungin kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kohdalla.

6. Vaasan kaupungin velvoitteet

Varhaiskasvatuslain 52 §:n mukaan varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta Lupa- ja valvontavirasto sekä kunnan toimitilin tai sen määräämä viranhaltija (50§). Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toimintaa yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Vaasan kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisten tulosalueiden toimintasäännön 6 §:n mukaan asiakasmaksuista vastaavan palvelupäällikön tehtäviin kuuluu päättää yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden laissa määritellyn valvontatehtävän toteutumisesta kaupungin hyväksymien linjausten mukaisesti.

Kunnalla on lakisääteinen velvollisuus hyväksyä, ohjata ja valvoa alueellaan tuotettua yksityistä varhaiskasvatusta.

Kunta vastaa siitä, että sen omat linjaukset koskien varhaiskasvatuksen laatua toteutuvat myös yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Yksityisten palveluntuottajien kanssa toteutettavassa yhteistyössä olennaista on ohjauksellinen, tiedotuksellinen ja keskustelullinen näkökulma.

Vuosittaisten valvontakäyntien lisäksi palveluntuottajat osallistuvat 1–2 kertaa vuodessa tapaamisiin kunnan edustajien kanssa. Tilaisuuksissa tiedotetaan niin valtakunnallisesti kuin kuntakohtaisesti ajankohtaisista asioista, esim. lakimuutoksista. Lisäksi päiväkodin johtajille tarjotaan mahdollisuus osallistua kunnallisen varhaiskasvatuksen esihenkilötapaamisiin.

6.1. Ohjaus, neuvonta ja valvonta

Kunta on palvelusetelilain nojalla velvollinen valvomaan hyväksymiensä yksityisten palvelujen tuottajien tuottamien palvelujen tasoa. Valvontaa on toteutettava ensisijaisesti antamalla neuvontaa ja ohjausta sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Varhaiskasvatuksen valvonta on keino, jolla kunta pyrkii varmistamaan, että varhaiskasvatus palveluntuottajat noudattavat lainsäädäntöä ja että varhaiskasvatustoiminta on turvallista ja säädösten mukaista. Valvonnan ja ohjauksen tavoite varhaiskasvatuksessa on varmistaa palvelujen lainmukaisuus ja laatu sekä palvelujen käyttäjien perusoikeuksien, yhdenvertaisuuden ja oikeusturvan toteutuminen.

Mikäli palvelujen tuottaja ei täytä sääntökirjassa määrättyjä ehtoja tai sen katsotaan jättäneen noudattamatta toimintaa ohjaavia lakeja tai asetuksia, ryhtyy kunta valmistelemaan valvontatoimia esimerkiksi selvityspyyntöjen avulla tai tekemällä tarkastuskäynnin kohteeseen. Myös Lupa- ja

valvontavirasto tai Valvira voi perustellusta syystä määrätä kunnan toimielimen tarkastamaan palveluntuottajan toimipaikan.

Jos palvelujen tuottaja rikkoo palveluntuottajalle asetettuja ehtoja (luku 4), voidaan palvelujen tuottaja poistaa välittömästi palvelujen tuottajien rekisteristä ja palvelusetelin maksaminen lopettaa. Poisto on voimassa kaksi (2) vuotta minkä jälkeen palvelujen tuottaja voi uudelleen hakea palvelujen tuottajaksi.

Kunta ja palvelujen tuottaja asettavat nimeltä tai asemaltaan henkilön tai henkilöt, jotka toimivat yhteyshenkilöinä ja vastuuhenkilöinä sitoumuksen toteuttamisessa ja ilmoitusten vastaanottajina.

6.2. Palveluntuottajalle maksettavan korvauksen maksatus

Vaasassa palveluseteli maksetaan palveluntuottajille Edlevo-järjestelmässä.

Lopullinen laskenta tehdään ja maksu suoritetaan palveluntuottajan ilmoittamalle pankkitilille joka kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Sen jälkeen tulevat muutokset korjataan seuraavan kuukauden maksatuksessa.

Päiväkodinjohtajan tulee kuukausittain seurata oman yksikön lasten sijoitusten, palveluntarpeiden ja palvelusetelimaksujen ajantasaisuutta ja oikeellisuutta. Mahdollisista korjauksista on ilmoitettava varhaiskasvatuksen asiakaspalvelusihteerille tai palvelupäällikölle välittömästi.

7. Vastuut, vakuutukset ja vahingonkorvaukset

Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palvelujen tuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palvelujen tuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Kunta ei vastaa palvelujen tuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista.

Palvelujen tuottajan vastuulla ovat henkilöstön toiminnan, päiväkotitilojen ja pihan turvallisuus ja palvelujen tuottajan (tai hänen alihankkijansa) aiheuttamat toiminnan keskeytykset.

Vaasan kaupungilla on vastuu varhaiskasvatuksen palveluseteliin liittyvästä tietojärjestelmästä ja siitä johtuvista virhetilanteista sekä maksuliikenteestä ja sen sujuvuudesta.

8. Verotus

8.1. Tuloverotus

Palveluseteli on saajalleen veroton etuus. Palveluseteliä käytettäessä asiakkaan omavastuu ei oikeuta kotitalousvähennykseen tuloverotuksessa.

Verottomuus edellyttää, että palveluseteli

- myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin,
- on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle,
- ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön hän itse määrittelee.

8.2. Arvonlisäverotus

Palvelusetelillä ostettavat palvelut ovat asiakkaalle arvonlisäverottomia. Arvonlisäverolain 37 §:n mukaan veroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynnistä. Sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion tai kunnan harjoittamaa sekä sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palveluntuottajan harjoittamaa toimintaa, jonka tarkoituksena on huolehtia lasten ja nuorten huollosta, varhaiskasvatuksesta, vanhustenhuollosta, kehitysvammaisten huollosta, muista vammaisten palveluista ja tukitoimista, päihdehuollosta sekä muusta tällaisesta toiminnasta.

9. Palvelulle asetettavat edellytykset

Yksityiseltä varhaiskasvatukselta edellytetään samojen laatukriteereiden täyttymistä kuin kunnalliseltakin varhaiskasvatukselta. Yksityinen palveluntuottaja vastaa palvelun laadusta ja siitä, että asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa asetetut vaatimukset. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja asetus 753/2018, 772/2018, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Palveluntuottajan on tarjottava varhaiskasvatusta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti kaikille varhaiskasvatusyksikköön hakeneille asiakkaille, ellei varhaiskasvatusyksikön toiminta erityisestä syystä edellytä valintakriteereitä.

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi on 1.8.–31.7. Palveluntuottajan tulee järjestää varhaiskasvatuspalvelua 12 kuukautta vuodessa asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Vaasassa päiväkotien suositellaan tarjoavan palvelua klo 6–18 välillä perheiden tarpeiden mukaan.

9.1. Varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma

Jokaiselle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lukuvuosisuunnitelma ryhmä- ja yksikkötasolla kaupungin ohjeiden mukaisesti. Näissä asiakirjoissa määritellään lapsen hoitoon, kasvuun ja oppimiseen liittyvät asiat. Suunnitelmat kirjataan Vaasan kaupungin käyttämään tietojärjestelmään.

Varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan viimeistään 1–2 kuukautta hoitosuhteen alkamisen jälkeen yhdessä huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään vähintään kerran vuodessa lokakuun loppuun mennessä ja aina tarvittaessa.

Ryhmäkohtaisten lukuvuosisuunnitelmien laatiminen aloitetaan jo kesäkuussa ennen esiopetuksen alkua. Yksikön johtaja laatii yksikkökohtaisen lukuvuosisuunnitelman, joka julkaistaan huoltajille syyskuussa. Lukuvuosisuunnitelmaa päivitetään jatkuvasti esiopetusvuoden aikana ja sitä arvioidaan toukokuussa toimintavuoden lopussa.

9.2. Kasvun- ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen lähtökohtana on kaikille lapsille yhteinen ja yhtäläinen laadukas varhaiskasvatuksen perusta. Lasten kasvun ja kehityksen tukeminen toteutuu varhaiskasvatuksen arjessa laadukkaan pedagogiikan ja suunnitellun kasvu- ja oppimisympäristön keinoin. Varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaan lapsella on oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen.

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Vaasan kaupungin kasvun ja oppimisen tuen periaatteet on määritelty esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Vaasan kaupungin kasvun ja oppimisen tuen palvelut ovat myös palvelusetelipäiväkotien käytettävissä. Jokaiselle päiväkodille on sovittu vastuhenkilö Vaasan varhaiskasvatuksen erityisopettajista, jotka osallistuvat lapsiryhmien toimintaan sekä konsultoivat henkilöstöä tuen tarpeisiin liittyvissä asioissa.

Tuen tarve arvioidaan samoilla periaatteilla kuin Vaasan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Lapsen tuen tarvetta, riittävyttä ja toteutumista on arvioitava tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään kerran vuodessa tai tuen tarpeen muuttuessa (Varhaiskasvatustilain 540/2018). Päätöksen yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta tai erityisestä tuesta sekä muista tukimuodoista tekee varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikkö. Päiväkodin johtajan on ilmoitettava välittömästi, mikäli lapsen tuen tarve tai lapsen sijoitus päätös muuttuu. Virheellisillä perusteilla maksetut palvelusetelikertoimet peritään takaisin.

Vaasan kaupungin varhaiskasvatus myöntää palvelusetelipäiväkodeille määrärahaa avustajaresurssien palkkaamiseksi kaksi kertaa vuodessa, erikseen syys- ja kevätlukukausille. Avustajaresurssin myöntämisessä noudatetaan Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksessa annettuja kriteerejä. Vaasan kaupungin myöntämällä määrärahalla palkatun avustajan palvelussuhteen ehdot ovat määritelty määrärahan myöntämisestä koskevassa viranhaltijapäätöksessä siinä mainitulle ajalle. Palvelusetelipäiväkodin tulee maksaa avustajalle määrärahan perusteena olevan kuukausipalkan mukaista vähimmäispalkkaa. Maksettava palkka on käytävä selkeästi ilmi avustajan työsopimuksessa. Työsopimus lähetetään Vaasan kaupungin varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikölle viranhaltijapäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Palvelusetelipäiväkoti voi laskuttaa Vaasan kaupungilta ainoastaan toteutuneet kustannukset ja enintään myönnetyn määrärahan enimmäismäärän. Palvelusetelipäiväkoti on velvollinen palauttamaan käyttämättä jääneet määrärahat Vaasan kaupungille. Tämä tarkoittaa sitä, että palvelusetelipäiväkoti on velvollinen ilmoittamaan varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikölle

käyttämättä jääneestä määrärahasta tai määrärahan osasta, ja palauttamaan sen Vaasan kaupungin varhaiskasvatukselle. Väärin perustein laskutetut kustannukset peritään takaisin.

Lapselle, jonka tuen tarve asettuu varhaiskasvatuksessa erityisen tuen tasolle tai esiopetuksessa lapsikohtaisen tuen tasolle, voidaan lapsen palveluseteliin myöntää korotettu paikkakerroin. Korotettu paikkakerroin toteutetaan sillä edellytyksellä, että lasten ryhmässä on vapaita paikkoja eli paikkojen kokonaismäärä ei ylitä varhaiskasvatustilain mukaista sallittua mitoitusta. Mikäli tukea tarvitsevan lapsen korotettua paikkakerrointa ei heti ole mahdollista toteuttaa, jatketaan alkuperäisellä paikkakertoimella ja muilla sovituilla tukitoimilla, kunnes paikka vapautuu. Päiväkodin johtaja on velvollinen ilmoittamaan kunnan varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikölle, kun korotettua paikkakerrointa on mahdollista käyttää lapselle. Varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikkö rekisteröi paikkakertoimen Edlevoon.

Lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja voi tehdä erityisestä syystä ehdotuksen lastenryhmän koon pienentämiseksi määrääjäksi yhdellä paikalla tukea tarvitsevalle lapselle, edellyttäen, että lasten ryhmässä on vapaita paikkoja, eli paikkojen kokonaismäärä ei ylitä varhaiskasvatustilain mukaista sallittua mitoitusta. Ehdotuksesta keskustellaan huoltajien, ryhmän opettajien ja yksikön johtajan kanssa. Päätöksen ryhmäkoon pienennyksestä tekee varhaiserityiskasvatuksen palvelupäällikkö. Tukea tarvitsevan lapsen lastenryhmän koon pienentäminen ei ole mahdollista, jos ryhmässä on avustaja. Kun lapsiryhmälle myönnetään avustaja, ryhmäkoon pienentäminen perutaan niiltä lapsilta, joiden osalta asiasta on päätetty. Lapsen tuen tarve arvioidaan samoilla periaatteilla ja kriteereillä kuin kunnan varhaiskasvatuksessa, jotka näkyvät laaditussa varhaiskasvatustien järjestämisoheissa sekä varhaiskasvatustien perusteissa.

9.3. Oppimisympäristöt

Palvelujen tuottaja toteuttaa palvelut varhaiskasvatuksesta annetun lain (540/2018) ja asetuksen (753/2018) mukaisesti. Palvelujen tuottajan on tarjottava lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, tarjottava lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat edellyttäen suotuisa kasvuympäristö.

9.4. Ateriat

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan lapselle valtakunnallisten ravintosuositusten mukaiset ateriat (kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa tarjotaan aamupala, lounas, välipala sekä osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa tai pelkästään esiopetuksessa olevalle lounas).

Toiminnassa tulee noudattaa elintarvikelain (23/2006) määräyksiä omavalvonnasta ja elintarvikehygieenisestä osaamisesta.

9.5. Muut tukipalvelut

Palvelujen tuottaja huolehtii tilojen puhtaanapidosta päivittäin. Tilojen puhtaanapidon tulee vastata Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksen käyttämien siivouspalveluiden tasoa.

9.6. Omavalvonta

Varhaiskasvatuslain mukaan palveluntuottajalla on oltava omavalvontasuunnitelma (48§). Tähän käytetään Valviran tekemää omavalvontasuunnitelmapohjaa. Valviran antamassa määräyksessä on määritelty keskeiset varhaiskasvatuksen asiakasturvallisuutta ja laatua koskevat vähimmäisvaatimukset.

Omavalvonnalla varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen asiakasturvallisuuden ja laadun varmistamiseksi ja parantamiseksi suunnitellut menettelytavat ja siinä käytettävät asiakirjat. Omavalvontasuunnitelma on julkinen ja se on pidettävä yksikössä asiakasperheiden ja muiden kiinnostuneiden nähtävillä. Omavalvonnan toteutumista on seurattava ja omavalvontasuunnitelman ajantasaisuus on tarkistettava säännöllisesti.

9.7. Turvallisuus

Palveluntuottajan toimitilojen on jatkuvasti täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan lasten turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti. Palveluntuottaja laatii turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat. Palveluntuottaja huolehtii riittävästä yksikön henkilöstön turvallisuuskoulutuksista ja -harjoituksista.

10. Muistutus, kantelu, asiakasvalitus ja ilmoitusvelvollisuus

Reklamaatiotilanteessa kuluttajan tulee ilmoittaa tyytymättömyydestään sopimuskumppanilleen eli palveluntuottajalle. Ongelmatilanteet tulisi ensisijaisesti selvittää tilannetta heidän asiaansa hoitaneiden henkilöiden tai tarvittaessa toimipaikan esihenkilön kanssa heti, kun ongelma ilmenee.

Varhaiskasvatustilanteesta (540/2018) mukaan asiakkaan oikeusturvakeinoja ovat toimintayksikön vastaavalle johtajalle tehtävä muistutus sekä oikeus tehdä kantelu varhaiskasvatuksesta tai varhaiskasvatukseen liittyvästä kohtelustaan varhaiskasvatusta valvovalle viranomaiselle, joita ovat Vaasan kaupunki ja Lupa – ja valvontavirasto. Kuluttajasuojalain mukaisessa reklamaatiotilanteessa asiakkaan tulee ilmoittaa tyytymättömyydestään sopimuskumppanilleen eli palveluntuottajalle ja halutessaan myös valvovalle viranomaiselle.

Palveluntuottajan tulee raportoida kunnalle mahdollisimman pian tai viimeistään kahden viikon kuluttua palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista reklamaatioista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista sekä ilmoittaa tehdyistä korjaavista toimenpiteistä.

Varhaiskasvatustilanteesta mukainen henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §) koskee myös yksityisiä palveluntuottajia. Velvoite koskee varhaiskasvatustilanteesta 26–30 §:ssä tarkoitettua henkilöstöä. Lain mukaisesti kyseisen työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti. Varhaiskasvatustoimipaikan vastaava henkilö antaa ilmoituksen tiedoksi Vaasan kaupungin varhaiskasvatusjohtajalle ja kertoo mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

11. Palveluntuottajaa velvoittavat käytänteet

11.1. Varhaiskasvatuksen aloitus, keskeytys ja lopettaminen

Palvelusetelin arvon maksu alkaa siitä päivästä, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen. Aloituspäivä on Edlevossa vahvistettu lapsen sijoituksen alkamispäivämäärä. Tutustumispäivän tai -jakson ajalta ei makseta palveluseteliä. Palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa omavastuuosuus toimintapäiviltä sijoituksen alkamispäivästä alkaen. Lapsen aloittaessa tai lopettaessa varhaiskasvatuksen kesken kuukauden, palvelusetelin arvo määräytyy toimintapäivien mukaan. Jakajana käytetään kyseisen kalenterikuukauden toimintapäiviä eli arkipäiviä.

Asiakkaan irtisanoessa palveluntuottajan kanssa tekemänsä sopimuksen, on asiakkaan vastuulla ottaa huomioon yksityisen palveluntuottajan kanssa tehdyssä sopimuksessa oleva irtisanomisaika. Palveluseteli maksetaan irtisanomisajalta vain, jos lapsi on ko. aikana varhaiskasvatuksessa. Mikäli lapsi ei käytä varhaiskasvatuspaikkaa irtisanomisajalla palveluseteliä ei makseta. Palveluntuottajan tulee ilmoittaa todellinen viimeinen läsnäolopäivä sijoituksen päättymispäivämääräksi.

Palvelusetelin arvon maksaminen päättyy lapsen todelliseen viimeiseen läsnäolopäivään esimerkiksi esiopetuksen päättymispäivään, jos lapsi ei tämän jälkeen ole läsnä varhaiskasvatuksessa. Palveluntuottajalla on oikeus periä omien irtisanomissääntöjensä mukaan vain asiakkaan omavastuuosuus. Irtisanomissäännöt ja -ajat tulee olla myös kaupungin tiedossa. Vaasan kaupunki suosittelee palveluntuottajille yhden (1) kuukauden irtisanomisaikaa. Perheen muuttaessa toiseen kuntaan, palvelusetelin maksaminen päättyy osoitteen muuttumispäivämäärästä lukien välittömästi. Mikäli palveluntuottaja perii Vaasan kaupungilta palvelusetelin arvoa asiakkaan osoitteen muuttumispäivän jälkeen tai muutoin virheellisesti ei vaasalaisesta asiakkaasta, se peritään takaisin.

Mikäli lapsen varhaiskasvatus keskeytyy perhevapaan vuoksi, asiakassuhde säilyy, vaikka lapsella ei ole oikeutta varhaiskasvatukseen kyseisenä aikana. Vanhempainvapaan vuoksi lapsi voi olla poissa varhaiskasvatuksesta yhtäjaksoisesti enintään 13 viikon ajan. Yli 5 päivää kestävästä poissaolosta on ilmoitettava päiväkotiin viimeistään yhtä kuukautta ennen sen suunniteltua aloittamispäivää. Toistuvasta 1–5 päivää kestävästä poissaolosta on vastaavasti ilmoitettava yksi viikko ennen ensimmäisen poissaolon suunniteltua aloittamispäivää. Kertaluonteisesta enintään 5 päivää kestävästä poissaolosta ei ole ilmoitusvelvollisuutta. Lapsella on oikeus palata vanhempainvapaan päätyttyä samaan varhaiskasvatuspaikkaan.

Vaasan kaupunki maksaa palveluntuottajalle enintään 13 viikon vanhempainvapaan ajalta päätöksen mukaista palvelusetelin arvoa. Tuottaja ei voi periä yli 5 päivää kestävästä tai toistuvasta

1–5 päivän poissaolosta palvelusetelin omavastuuosuutta. Kertaluonteisesta enintään 5 päivää kestävästä vanhempainvapaapoissaolosta tuottaja voi periä omavastuuosuuden.

Oikeus palveluseteliin lakkaa, mikäli perhe ei käytä heille myönnettyä varhaiskasvatuspaikkaa 60 päivään (ei koske kesäajan kuukausia: kesäkuu, heinäkuu, elokuu). Palveluntuottajan on tällöin ilmoitettava asiakkaalle, että asiakkaan tulee hakea uudestaan palveluseteliä ja varhaiskasvatuspaikkaa.

Kunnallista varhaiskasvatusta koskeva tilapäinen paikan luovuttaminen 4-12kk ajaksi koskee myös yksityistä varhaiskasvatusta. Tällöin perheelle varmistetaan poissaolon jälkeen varhaiskasvatuspaikka samasta päiväkodista, mutta palveluseteliä ei makseta poissaoloajalta.

11.2. Loma-ajat ja varahoito

Palvelusetelin arvo maksetaan jokaiselta kuukaudelta, jonka lapsi on asiakassuhteessa palveluntuottajaan. Vaasan kaupunki suosittaa palveluntuottajaa perimään asiakkaiden omavastuuosuuden enintään 11 kuukaudelta vuodessa. Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään loma-ajan varhaiskasvatuksen, esimerkiksi yhteistyössä muiden palveluntuottajien kanssa. Palveluseteliasiakkaalla ei ole oikeutta kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Syys- joului- ja talvilomasta johtuva katkos esiopetuksessa ei vaikuta esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen omavastuuosuuteen, ts. omavastuuosuutta ei koroteta loman ajaksi.

11.3. Läsä- ja poissaolo seuranta

Palvelujen tuottaja pitää päiväkirjaa lasten läsnä- ja poissaoloista. Yksiköt tallentavat lasten ja henkilökunnan läsnä- ja poissaolotiedot Vaasan kaupungin määrittämään asiakastietojärjestelmään viimeistään seuraavan kuun viidenteen (5) päivään mennessä, myös päiväkodin kiinniloajalta (esim. kesäaika). Merkinnät ovat yhteisesti sovittu Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa. Päiväkirjan tallentamisesta vastaa toimintayksikön vastuhenkilö. Ilmoitetut tiedot ja palvelusetelin voimassaolo muodostavat laskutusperusteen, jonka perusteella palvelujen tuottaja voi laskuttaa palvelusetelin mukaisen arvon kunnalta.

Mikäli palvelujen tuottaja haluaa käyttää läsnä- ja poissaolojen kirjaamiseen Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksessa käytössä olevaa Läsä -mobiilisovellusta, se tehdään erillistä korvausta vastaan.

12. Varda

Varhaiskasvatustilain luku 13 määää varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Vaasan kaupungin varhaiskasvatuksen tietojärjestelmästä (Edlevo) lasten ja perheiden tiedot siirtyvät Varhaiskasvatuksen tietovarantoon Vardaan sekä esiopetuksen osalta Koski-tietovarantoon. Palvelujen tuottajan tulee tarkistaa, että nämä tiedot ovat siirtyneet oikein Vardaan sekä Koskeen. Henkilökunnan tiedot palvelujen tuottaja kirjaa itse Vardaan.

Tietojen oikeellisuudesta on aina vastuussa toimintayksikön vastuuhenkilö/esihenkilö. Palvelujen tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnalle lasten sijoitus- ja läsnäolotiedot ajantasaisina ja oikeina asiakastietojärjestelmässä. Mikäli palvelujen tuottaja ei näin toimi, on kunnalla oikeus sanktioida palvelujen tuottajaa tekemättömästä työstä. Sanktio riippuu laiminlyönnin laajuudesta, toistuvuudesta ja laiminlyönnin vakavuudesta.